

Kállai Katalin

Mítikus ősképeink

'Az ünnepről magunk közt szólva' - Aknay János, Baksay József, Bereznai Péter, Martin Henrik közös kiállítása a Szentendrei Régi Művésztelepen

Száz esztendő s lett Szentendre kultikus univerzuma, a Régi Művésztelep. Az alkotás mindennapi létünkben kiszakított misztikus tere, ahol generációk tradíciói fonódnak össze a huszonegyedik század - anyagi világunktól egyre távolabb sodródó - obligát létformáival. Azzal a művészetben leszűrődő „meta-modernizmussal”, amely az őszinteséget, s vele a mélyebb emberi értékekhez való visszatérést

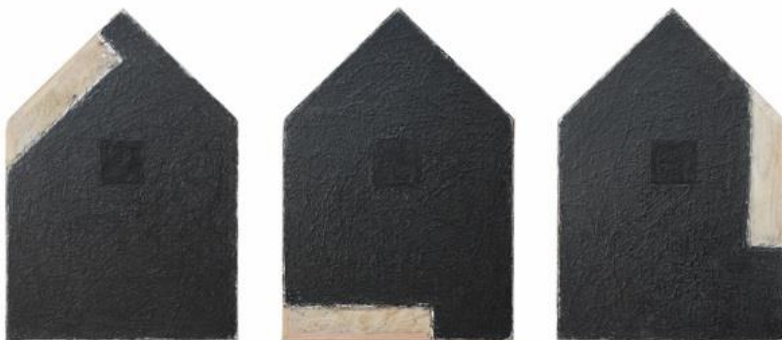
reprezentálja.

Ha körülnézek,
ez itt mind anyag...

Fizikai értelemben vett tapintható anyag, amely önmagán túllépve erőteljes metafizikai tartalmakat hordoz. Figurák és nonfiguratív alakzatok impulzív, mélytudatunkba örvénylő képi ölelkezését. Korunkra formált mítikus ősképeket. Vonzások és választások, érvek és

ellenérvek rendszerét. Mélyenszántó színekbe hajszolt gondolatokat / zsigerig ható visszafogottságot / vászonra sűrített misztikumba burkolt, ember-formálta angyalvilágot.

Látszólagos mozdulatlanságuk kavargó pulzálást sejtet. Lélegzetük a szín, mozdulataik ritmusa a forma... Ez az állandó pul-

zálás megszólítja a szemlélőt. Térben és időben való elhelyezkedésük különleges bensőségességet, intimitást hoz létre kép és nézője között.

Száz év máig ható – forrongó – belső világa köszön itt vissza.

Bereznai a színek redukciójával filozofikussá tá-

gított képei a cirkalmas részletek elhagyásával fúródnak a lelkünkbe, Baksai 'mítikus modernségű', rettegésből esztétikumot gyúró, megejtő alakjai brutális őszinteségükkel, Aknay geometrikus alakzatokká álmo-

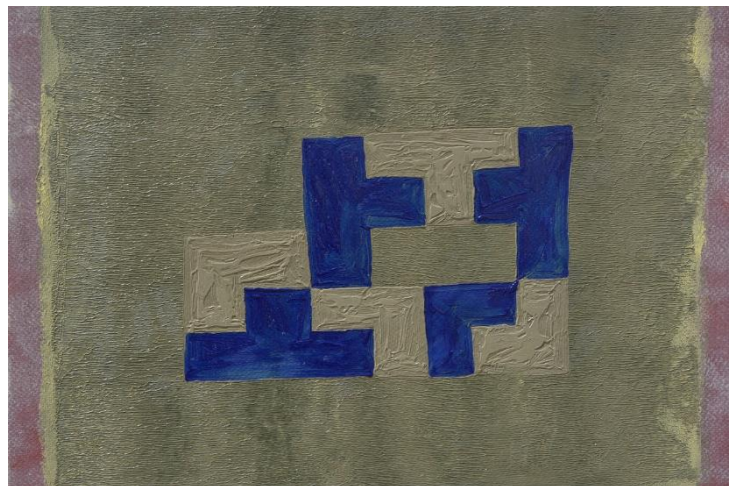
dott, tragikus emlékképei a „hard edge” kegyetlenségével hatolnak az érzelmeinkbe. Miként Martin – Szent Miklós palástjának emblematikus mintáját őrző – *Művésztelep* sorozata, benne az Aknay János halálakor festett „színelemlekkel”. Az árván maradt műterem mélyén tanyázó nápolyi sárgákkal s a

kíméletlenül belénk hasító, tragikumba merevedett szürkékkel.

De hol itt az ünnep?

Hol itt a varázs, a józanság máмора... Mindenütt. Síkok, hajlatok, kitüremkedések, lágy és szögletes alakzatok – színek és formák rejtik.

Legyen az a Szent Miklós ünnepi palástja mögül előbukkanó gyermekkor lágy reminiscenciája... a karácsonyi falu bűvöletéből kibontakozó megváltó otthonosság... az ünnepeinket benépesítő, gondos angyalok minden emberi rossztól megszabadító, önfeláldozó gesztusa... vagy akár a másik

világból üzenő festő harsány, emlékké merevedett színeiből sugárzó fájó ünnepélyesség... A tragédiák iránti érzékenységünkön túl, ez a szemérmesen meghatni vágyó modernizmus megszólít bennünk valamit, ami jó eséllyel a mélyebb emberi értékekhez való visszatérést jelenti.

A közösség újrakonstruált erejét.

A *műterem* nem csupán az alkotás helyszíne, tudatállapot. Állítja a 'Művésztelep' című sorozatot kiállító Martin Henrik. Mindemellett az alkotás ünnepi pillanatainak a gyűjtőhelye is – ezer, százezer, milliárdnyi

pillanaté. Vagyis a művésztelep léte már önmagában véve is folyamatos ünnep. Magunk közt szólva, egy száz esztendő szellemi bacchanália...

